

pp:

INDEX

Materiarum Alphabetic

A.
 De Actione { Confessoria } No. 10.
 { Negatoria } 13.
 Appulsus iure 44.
 Anima suppositalitate 38.
 Auctione voluntaria 38.

B.
 De Bene merito 16.
 Bodmeria 12.
 Grand Tafel gold 3.

C.
 De Carcere obaratorum 32.
 Causis Honorum 2.
 Concordia discordan-
 tic Germanie " 1.
 De Confessione 30.
 Confessoria et Negato-
 ria Actione 10.
 De Colono Partiaris 20.

D.
 Discordantis Germanie
 Concordia 1.
 de Dono nuptiali 3.
 Deposito miserabili 18.

E.
 Eius fallu 5.
 Eius Einigung 6.
 De Exceptione Transacti 31.
 Eruditorum vitis. 41.

F.
 De Ficta l. qd Traditione 7.
 Foemina non est homo 36.

G.
 Germania discordantis
 Concordia 1.

H.
 v. Hoffmilt zopfma 3.
 De Honorum causis 2.

42.

I. N. 7.

AHASVERI FRITSCHI
PARÆNESIS

AD

VIROS POLITICOS,
Curis ac negotiis secularibus, cum-
primis gravioribus nimis occupatos,
ut quandoque eis rejectis ad pias meditationes,
& sacras lectiones se conferant.

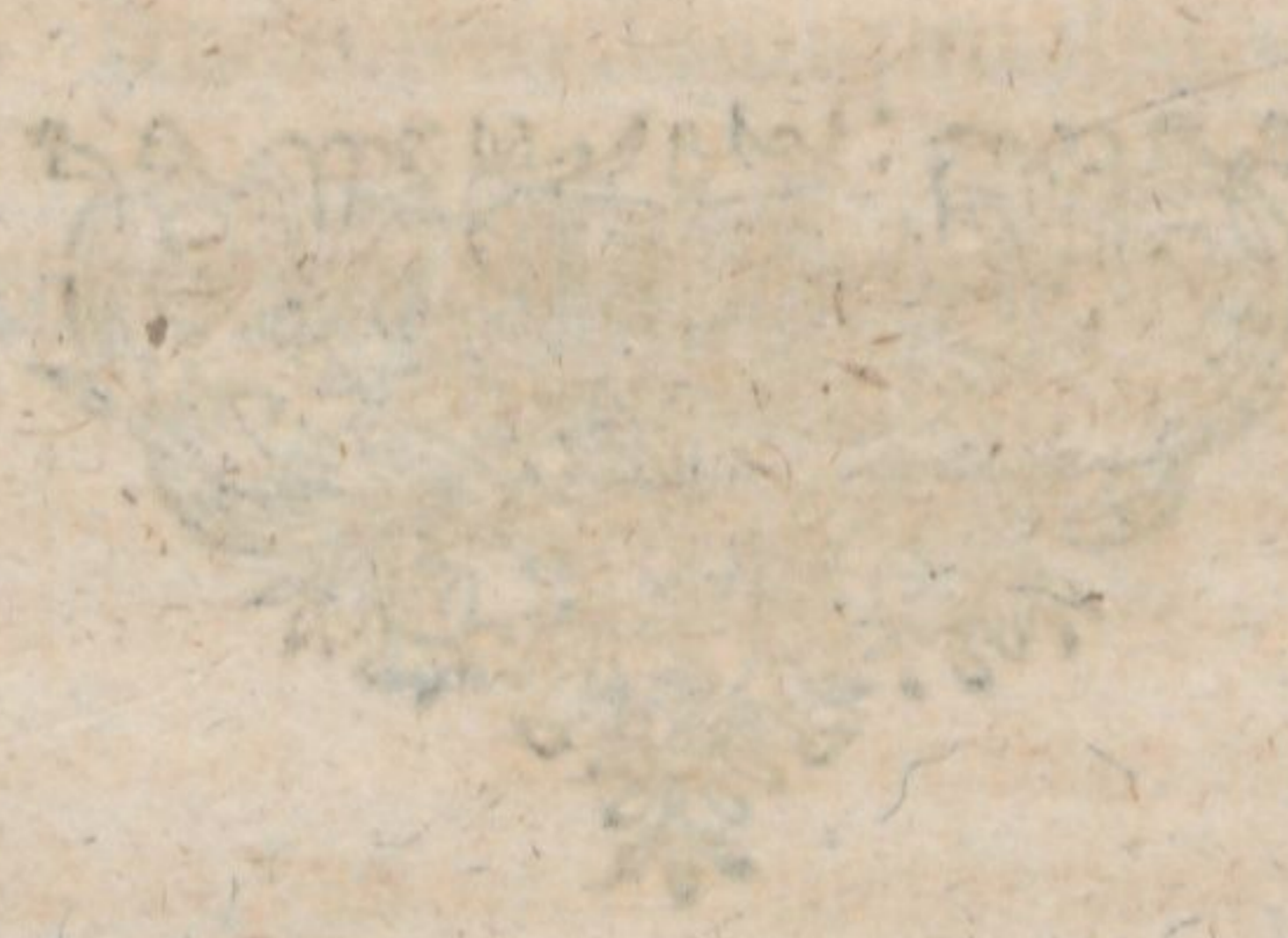
JENÆ,

Sumptibus JOHANNIS BILKII.

ANNO 1679.

ALIASVETRI FRITSCHI
PARAENESIS

VIROR POLITICOS
Cursus ac negotiorum scripturas cum
primis gravissimis studiis occupatos
in partibus Europae et Africae
& Asiae lectorem in conspectu

SENA
Sumpcionis JOHANNIS BIRKII
Anno 1679

I. N. 7.

PARÆNESIS
AD
VIROS POLITICOS.

I.

Verè Sapiens ille dixit: *Viri in Magistratu collo-*
cati, ter servi: Servi Principis, vel Politix, ser-
vi famæ, & servi negotiorum, adeo ut libertate
neutiquam fruantur, nec in personis, nec in
temporibus suis. Certè, Viri, potestatibus subli-
mes, ipsis sibi ignoti sunt; & dum negotiis di-
strahuntur, tempore carent, quo sanitati, aut corporis, aut ani-
mæ suæ consulant. Hanc negotiorum servitutem non nemo
introspectans rectè censuit; *quòd nemo minus vivat, quàm ho-*
mo nimiùm occupatus. Fatentur Ipsi querulâ voce, qui secula-
ribus negotiis adeò obruti, ut vix necessitati naturæ relinqua-
tur, quod corpusculi pausationi sufficiat; vix tantillum tem-
poris, quod devotæ recitationi orationis Dominicæ, aut le-
ctioni capitis Biblici inserviat. Usq; adeò non est respirare in bo-
nis, non est alternam capeflere requiem, non vel rara interseri
otia. Neque enim diei malitia sua sufficit, sed nec liberæ illis
noctes sunt: dies diei eructat negotia, & nox nocti indicat la-
bores, quorum fructus tamen sæpiùs nil nisi araneorum telæ,
afflictio spiritus, evisceratio mentis. Quis non condoleat
talibus Viris, verè servis negotiorum? quæ servitus gravior,
miserior, miserabilior, quàm hæc, ubi nunquam animus liber,
nunquam quietus, nunquam suus, sed continua occupatio,
vexatio, distractio: ubi perpetuus negotiorum strepitus, ho-

Fr. Bacon.
de Veru-
lam. serms.
fidel. II.

Moltke.
de divers.
hom. pro-
pos.

) (2

minum

minum tumultus, à manè usque ad vesperam? mortem rectius
quàm vitam dixeris horum vitam. Neque enim Deo vivunt
neque animæ suæ, sed negotiis secularibus, occupationi-
bus mundanis, rebus transitoriis. Hospites sibi sunt, pere-
grini sunt, sibi ipsis ignoti sunt, adeò ut merito de illis illud ex-
clamare liceat: *ô homines ad servitutem natos!*

II.

Exhortor autem Vos, *ô Viri Politici*, quos miserrimæ hu-
jus servitutis jugum non modicè premit; quos continuæ oc-
cupationes huc illuc trahunt, rapiunt; quorum animi solici-
tudinibus temporalium negotiorum fatigantur, ut certis tem-
porum vicibus transeatis à *Marthâ ad Mariam*, hoc est, à nego-
tiis secularibus ad meditationes sacras, considerationes pias,
contemplationes cœlestes; à lectionibus chartarum, Axiomatum,
Rationum, Recessuum, Regalium, Registorum, ad lectiones
sacrarum. Exhortor Vos, ut aliquando exeatis è mundo ci-
vilium turbarum in paradysum spiritualium deliciarum, *ô quàm*
dulces, quàm suaves, quàm jucundæ, quàm salutare illæ! ac
verè *animæ Paradysus*. Conferte igitur Vos ex Labyrintho secu-
larium negotiorum in hunc paradysum sacrarum meditationum.
Hic spirant grati zephyri gratiarum, consolationum. Hic se-
renitas mentis, claritas lucis, tranquillitas cordis. Hic fontes
deliciarum, flumina voluptatum, rivuli fluentium in vitam aqua-
rum: Ibi verò rigidus Aquilo, & austerus Auster variarum oc-
cupationum perstreperunt: Ibi caligo, tenebræ, ac nebula varia-
rum nequitiarum ac corruptelarum, fraudum. Ibi mare cogita-
tionum ac solitudinum semper turbidum, semper impetuofum,
& fluctibus negotiorum tumidum.

III.

Impossibile, hoc esse fortean respondebis, *Vir Politice?*
facilius abdicare se officio, & mundo valedicere. Rectè
hoc, si rumpere, & non magis interrompere negotia hortarer.
Ut tibi nonnunquam ab occupationibus parcas, animumque à
secularibus negotiis revoces, suadeo, rogo. Sed, *inquis*, nec
hoc mihi permissum, totum hominem, totum diei tempus fun-
ctio mea exigit. Audi, quæso, sanctum Ecclesiæ patrem, Chry-
sosto-

postomum, si qui sunt, ait, qui negotia occupationesque & publi-
carum privatarumque curas caussantur, primum in hoc non pa-
rum errant, quòd in tot rebus versentur, & ita semper seculari-
bus negotiis ad fixi sunt, *ut ne minimum quidem in his, que ma-
ximè necessaria sunt, studium impendant.* Deindè frivolam, &
nullius momenti excogitationem adferunt, cùm accusari potius
hàc in parte eorum cum amicis possent consuetudines, & etiam
ludicra, in quibus sæpè totum diem consumunt, non tamen in
his aliàs caussantur occupationes. Præterea rebus vilibus &
abjectis diligens adhibent studium, divinis autem quando va-
candum, ne minimam quidem curam in his ponendam ducunt.
Descende nunc, *Vir Politice*, in temet ipsum & expende occupa-
tiones, & actiones tuas annon meritò in eis, *quoad hanc rem*
potiùs accusari, quàm excusari debeas? Audi, si placet, opti-
mum monitorem, *Ludov. Vivem*: Distinemur, *inquit*, omnes in epistolâ
adeò curis, & cogitationibus alienis à pietate, ut cuique nostrum
opus sit crebrâ revocatione, tanquam militis emansoris, & in of-
ficio suo cessantis, ut consvescat homo se ad cælum atque origi-
nem suam attollere. Quisque existimet dictum sibi à Domino,
quòd Marthæ: *Solicitæ es & turbaris circa plurima: porrò u-
num est necessarium.* Quocirca exercitamenta reliqua occupa-
tionis sunt à nobis quæsita. Hoc unum est necessitatis à Deo in-
dictæ, ad illum exitum, cui est homo missus in vitam.

hom. 10. in
Johannem

in epistolâ
ad Job.
Barrosum.

IV.

S. Bernhardus, *ad Eugenium Papam*, cùm occupationibus suis
concatenatis maximè condolebat, notanter ita scribit: Audi, *de confide-
rat. lib. 1.*
quid redarguam, quid svadeam. Si quod vivis, & sapis, totum
das actioni, *considerationi nihil*, laudo te, in hoc non laudo. Si
item totus vis esse omnium, instar illius, *qui omnibus omnia fa-
ctus est*, laudo humanitatem, sed si plena sit. Quomodo autem
plena, te excluso? *Et tu homo es?* Ergò ut integra sit, & plena
humanitas, colligat & Te intra se sinus, qui omnes recipit. A-
lioquin quid tibi prodest juxta verbum Domini, *si universos lu-
creris, te unum perdens?* Quamobrem, cùm omnes te habeant,
esto etiam tu ex habentibus unus. Quid solus fraudaris
munere tui? usquequò vadens spiritus, & non rediens? usque

): (3

quò,

quò non recipis te, & ipse inter alios vice tuâ? sapientibus & insipientibus debitor es, & soli negas te tibi? Stultus & sapiens, fervus & liber, dives & pauper, vir & foemina, senex & juvenis, clericus & laicus, justus & impius, omnes pariter participant te, omnes de fonte publico bibunt pectore tuo, & tu seorsim ficiens stabis? Si maledictus, qui partem suam facit deteriorem, quid ille, qui se penitus reddit expertem? Sanè deriventur aquæ in plateas, homines & jumenta bibant, sed inter cæteros bibe tu de fonte putei tui. Alienus inquit, non bibat ex eo. Num quid tu alienus? cui non alienus, si tibi es? Denique qui sibi nequam, cui bonus? memento proinde, non dico *semper*, non dico *sapè*, sed vel *interdum* reddere te ipsum tibi. Utere tu quoque te inter multos, aut certè post multos. *Non totum te, nec semper da actioni, sed considerationi aliquid tui, & cordis, & temporis sequestra.* Nam si liceret quod dicerem, absolutè per omnia, & in omnibus præferendam, & vel solam vel maximè colendam *eam, quæ ad omnia valet*, id est, PIETATEM, prorsus infragabilis ratio monstrat. Quis verò pietas? *vacare considerationi.* Hæc ipsum fontem suum, i. e. *mentem*, de quâ oritur, purificat. Deindè regit affectus, dirigit actûs, corrigit excessus, componit mores, vitam honestat, & ordinat, postremò divinarum pariter & humanarum rerum scientiam confert. Hæc est, quæ confusa disternat, hiantia cogit, sparsa colligit, secuta rimatur, vera vestigat, verisimilia examinat, ficta & fucata explorat. Hæc est, quæ agenda præordinat, acta recogitat, ut nihil in mente resideat, aut incorrectum, aut correctione egens. Hæc est, quæ in prosperis adversa præsentit, in adversis quasi non sentit, quorum alterum fortitudinis, alterum prudentiæ est.

V.

*In Cantic.
serm. 40.*

Urges ulterius, *Vir Politice*, non posse te muneris ratione solum esse, & à terrenarum actionum strepitu te subtrahere. Sequere ergò optimum S. Bernhaldi consilium. *Secede, sed mente, non corpore, sed intentione, sed devotione, sed spiritu.* Sola indicitur tibi mentis & spiritus solitudo. Solus es, si non omnia cogitas, si non affectas præsentia, si despicias, quod multi suspiciunt, si fastidias, quod omnes desiderant. Alioquin nec solus
cor-

corpore es, solus es. Vides ne, posse esse & te & solum, cum inter multos, & inter multos, cum solus es? solus es, in quantacunque hominum verferis frequentiam, tantum cave alienae conversationis esse aut curiosus explorator, aut temerarius iudex. Præterea, mone te, ne illa vel sumas avidè, vel optes anxie *Vives de in vitâ, quæ occupatione ac curâ sui abducere à cultu pietatis preparat. animi 9.77.* solent, ut varia, & gravia negotia, procurationes rerum asperarum, difficilium, intricatarum: Cogita, quæso, *Vir Politice*, quid prodest homini, si universum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur? Quid tam avidè aucuparis magnam rerum gestarum gloriam ac famam? rem prorsus vanam, & inanem? mortuus quid plus referes de famâ, quam pictura Appellis laudata? aut equus in Olympiâ victor? nec vivo quidem prodest, si eam ignorat: si novit, nihil affert aliud nisi ut sapiens contemnat, insipiens sibi magis placeat. Secede modò in te ipsum, & invenies quàm parùm ad te pertingat ex famâ, rumoribus, veneratione, honore populi, gratiâ Aulæ. Quæris, *Vir Politice*, continuis laboribus atque vigiliis occupationum tuarum opes & divitias? ô te miserum ac stolidum? Nonne natura humani corporis ita constituta est, ut paucissimis egeat? quod si rectè animadvertes, haut dubiè insaniam damnabis eos, qui tam multa tam anxie congerunt, cum tam paucis opus sit. Divitiæ namque & possessiones in usum tuum parantur, quem *Vives in- non adjuvant immensæ opes, sed opprimunt, ut navem ingen- trod. ad tia onera. Quapropter iterum atque iterum Te, qui sub con- sap. 5. 40.* catenatis variorum ac gravium negotiorum oneribus sæpius ingemiscis, rogo, hortor, obtestor, disrumpe interdum durissimæ hujus servitutis vincula, ac pium animi secessum quære. Cogita, quàm breve spatium sit vitæ nostræ, etiamsi totum bonæ menti impenderetur. Quò magis te à corporalibus ad incorporea, à civilibus ad spiritualia, à terrenis ad cœlestia transluleris, hoc vitam diviniorem vives. Ita fit, ut Deus cognatam & similem sibi naturam agnoscat, eaque delectetur, ac velut in vero ac germano templo habitet, multò sibi acceptiore, quàm ista sunt lapidum & metallorum. Parum est in hoc mundo magno vivere, discurrere, sollicitum esse, nisi intra temet ipsum

psum vivas, ambules, discas, & de te sis sollicitus. Perpensius
studium & cura vigilantior nostris cogitationibus adhibenda,
quibus tam sanctarum meditationum materia assidue ministra-
tur. Divisum prope cum Deo anima habet imperium, non
quæ terræ pulvere delectatur, sed quæ ad Deum anhelat. Unde
non torpere illam, non suæ dignitatis ignaram esse convenit,
sed sceptrâ minuti Regni capeffere, & præ illo omnia, quæ foris
sunt (sunt autem mundana omnia) contemnere, uno verbo, *in-*
tra semet ipsum illius, quod extrâ boni sit, laboris, studii, atque ap-
petitus compendium facere, & meditationis oculum in sublimita-
tem spiritualium, cœlestium, & æternalium bonorum infingere.
DIXI.

EPIGRAMMA
ad parodiam Epigrammatis Sannazariani
Venetis inscripti.

Viderat immensos FRITSCHI bona Fama labores
Et libros, publicum queis beat ipse Bonum.
Admirans † mihi nunc quantumvis Zoile Baldum*
Objicias, alia & lumina Juris ait.

Aspice civiles FRITSCHI SANCTOSq; labores:
FRITSCHIADI nullum dixeris esse parem.

Adspiciasq; piâ modò mente Paranesin istam:
Dixeris effatum non fatuum esse meum.

† Illustris Conringius inter alios Discursus honorificam Magni Fritschii men-
tionem injiciens olim ad me dicebat: *Ego miror admirandum Dn. Frit-*
schii studium, quod præter ordinarias occupationes scribendis libris im-
pendit. Est certè singulare Dei donum &c.

* Quantus vir Baldus fuerit, indicat Epitaphium à Jovio ipsi erectum:
Qui Baldum juris negat accendisse lucernam,
Hic solem medio pernegat esse die.

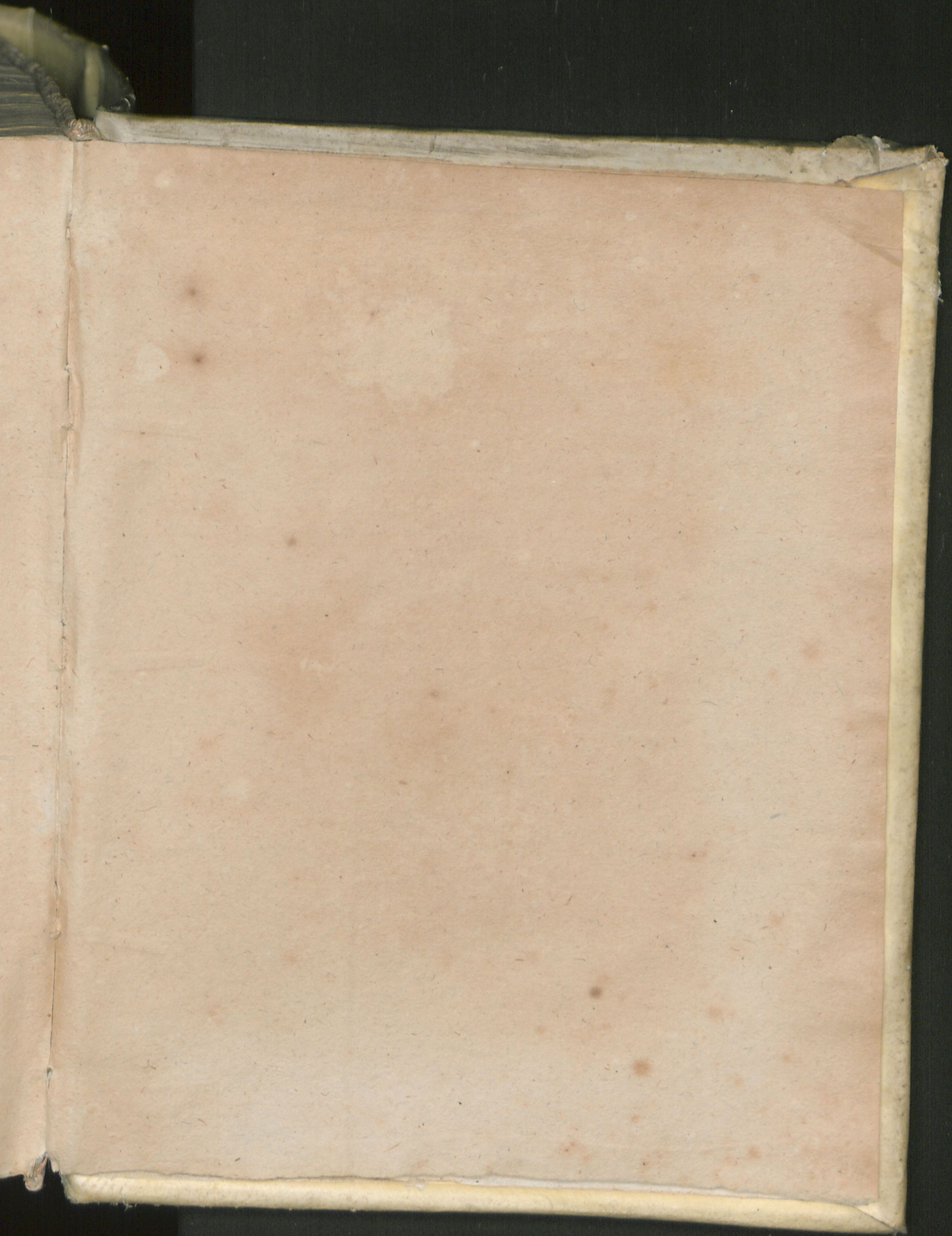
De Baldi morte à catulo ipsi illatâ vide Försterum in Historia Juris;
Hic Baldus in cucullo Franciscano sepultus dicitur. At quantus
honor hic in Papatu!

Patrono suo dudum probatissimo honorem & ob-
servantiam declaraturus à τοῦ ἑαυτοῦ

M. Joh. Hoffmann / P. L. C.
Lycei Rudolpstad. SubconRect.

F I N I S.

00 46453

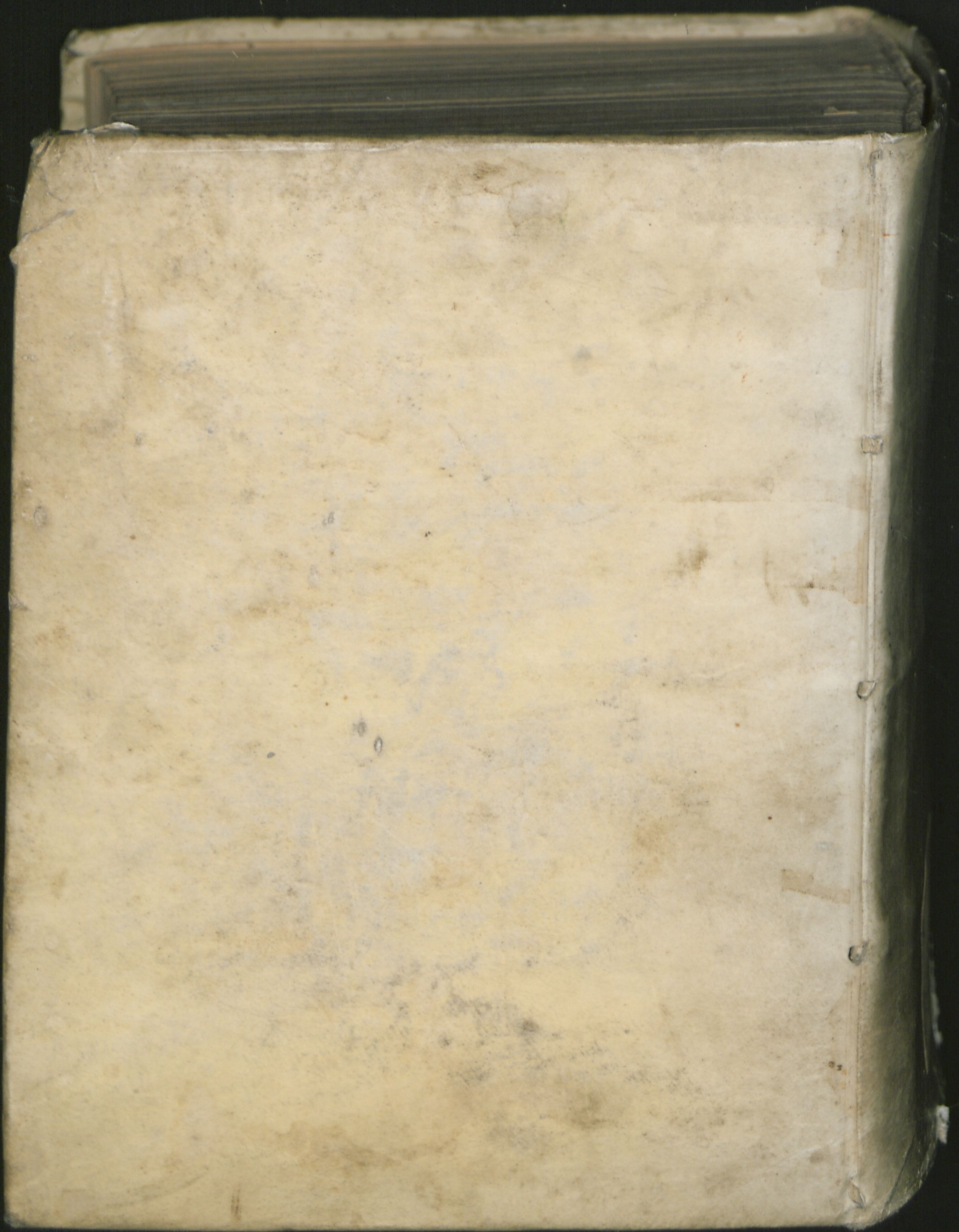
ULB Halle 3
002 937 530

~~4~~
56

1007

42.
I. N. 7.
AHASVERI FRITSCHI
PARÆNESIS

AD
VIROS POLITICOS,
Curis ac negotiis secularibus, cum-
primis gravioribus nimis occupatos,
ut quandoque eis rejectis ad pias meditationes,
& sacras lectiones se conferant.

7ENÆ,
Sumptibus JOHANNIS BILKII.
ANNO 1679.

